

učeval je brata in pri tej priliki sva se videla in spoznala.

„Se li še spominjaš dragica“ segal jej je v besedo Edgar „kje sva se videla midva — prvič“ ...

„Ej, kaj bi se ne“!

„Jaz se spominjam kakor da bi se bilo godilo danes ... Z materjo si hodila roko v roci po drevoredu in sukala izpod velikega slamnika svoje oči na vse strani... Ko pa zi opazila mene, ki sem se skrivaj divil tvojej lepoti, povabila si svoj pogled in zarudela, jaz pa tudi“ ...

„Da, da Edgar! Kdo bi si bil takrat mislil da bom kedaj — tako-le — stiskala tvoj palec in se čutila pri tem tako srečno“.

„Nadaljuj, nadaljuj, ker te rad poslušam.

(Zvršetek pride.)

E v a.

5.

Bežiš po ulici kot srna,
Dekletce drago, pred menoj, —
Saj nisem lovec, srna divna,
Ne prožim loka za teboj.

Kako-li jaz bi nate sprožil,
Ko že izprožila si ti:
Zadèl je pogled tvoj me, draga,
Srce ni jaderno krvavi.

6.

Na svetu nisi ti rojena,
Na svetu takih bitij ni!
Pobožno kot devico sveto
Te moje gledajo oči.

Kar sveto je in kar čarobno
Se videti le včasih sme,
Ogiblji se zato me, draga,
Če tudi poka mi srce.

Ko izpoznal bi, — Bog zabrani! —
Da taka si, kot druge so,
Ne vem, ne vem, kako bi draga,
Bilo z ljubeznijo mojô!

7.

Kako je to, kako je to,
Da bije mi srce tako,
Kar deklica si zala,
V spomin mi prstan dala?

Veš, kaj storim, veš, kaj storim,
Ker dala si nemir mi ž njim?
Zlatar mož umetniže,
Mi v kroglo ga preljuje

Pa kaj mi hoče krogla ta?
Da v dno srca, da v dno srca
Jo pošlje puška moja,
Za veke ž njo pokoja!

8.

„Kedo ti je umrl, da hodiš
Oblečen črno, bledih lic:
Morda-li oče ali mati,
Bogata teta ali stric?“

A jaz kot grob molčim tajinsko,
Povedati ne morem nič...
Kako bi ne molčal tajinsko,
Jaz sam sem grob, srcé mrlič!

Kazimir pl. Radič

Oni dve.

Spisala Marija Ana.

Tak' je sladka, tak' je mila,
Kot bi rož'ce dihala.

Bila je res lepa Š-eva Dora! Oči so jej svetili liki dva živa oglja. Rožnati lici, črni lasje, rdeče ustnici, vitki stas. Vse je trepetalo, vsaka mišica bila je polna življenja, kretanje polno ognja. Bila pa je tudi ohola in lahko-mišljena do skrajnosti. Živela je tja v en dan brezskrbno, vedno pevajoča. Bila je bitje, katerega obzorje je tako majhno in ozko a ono je vendar srečno, življenja veselo. Veseli se krasne narave, lepega jutra, božjega solnea.

Ko je šla prvokrat na ples v beli obleki, bila je tako divna, da je vse šepetalo: Ah ta čarobna roža ta krasni majni cvet! Kaj pa še njen žoče prava dobričina! Mislil je, da je v nebesih in prisegel sam pri sebi, da mora biti vsaj baron, kdor jo dobi.

Njena starejša sestra Ana tiha in skromna bila je poleg nje skoraj neopažena. Pa kaj bi neki! Ona suha postava z glavo nekoliko upognjeno pod težo las. Ono blede lice brez življenja, ono nagubano, zamišljeno čelo da vedno nekaj snuje. In vendar bilo je nekaj očarljivega v onih sanjavih, globokih očeh. Zapazil pa ni nihče. Kdo bi se neki brigal za to senco, ko je svet tako poln svetlobe in gorkote....

* * *

Minulo je šest let. V tesnem stanovanji mej štirimi malimi otroci se sledovi nekdanje lepote kjer najdemo zopet Doro. — Iz oči zabliška še zdaj pa zdaj nekdanji ogenj; a s tem ognjem ne vžiga več src kakor pred leti. To je ogenj kesanja in spoznaja. Oh, koliko upov je splavalo po vodi, koliko prevar, koliko vpepeljenih gradov v tem času!

Nekdo mnogo, mnogo manj nego baron je prišel in zmagal. Uboga ovenela majnikova roža! —

Časopisi so polni občudovanja in hvale za Ano Ševo. Slavna umetnica, nedosežna pevka vsega obširnega carstva. Slava! slava! Nocoj nastopi zopet v novi operi. Da bi jo videli, kako se je razvila in razčvela moja pozna cvetka! Ženjalna glava na labudovem vratu ozira se ponosno in samozavestno. One globoke oči gledajo drzno v svet in čvrsta postava ni nič več vpognjena pod težo še obilnejših las. Vsa prikazen je tako ljuba in tako dražestna. Na čistem zračnem čelu zrcali se sreča. Iz vsake poteze bere se zadovoljnost in pa, da zadostuje sama sebi. Koliko duhovitosti in takta ima še le v občevanju in mišljenju! Ah, kako si mi ljub in drag ti pozni jesenski krizantem!

Najino slovo.

Luči plinov so žarele,
Kakor zvezdice zlaté;
Stala sva na kolodvoru,
Segla zadnjič si v roké.

To slovo brez mesečine,
Brez poljubov in solzá,
Ista množica zijava —
In srce polno gorja!

Vida.

Slike iz Venecije.

Spisala Márica.

4. Cerkev in stolp sv. Marka.

Gledaš in gledaš, čudiš se in čudiš, a nagledaš in načudiš se vendar ne dovolj vsej krasoti, umetnosti, ki se ti kaže v svečani navidezni preprostosti v tem hramu božjem.

Pobožnih ljudi ne vidiš tu le; tujci s Ciceronom n brez njega stopajo tod počasi, oziraje se na vse strani, govore, čude, mané si oči uže trudne tolikega gledanja.

Vsak korak dovede te do nekaj velikega, vsak pogled odkrije umetniško dragoceno delo na tleh, na stropu, spredaj, zamej in na straneh, visoko in nizko vidiš umotvore ljudi, katerih ni več. Menim, da šine marsikomu misel: kako, zakaj ni v našem času takó velikih umetnikov, ali se ne rodé v več geniji? Nekov glas nam odgovori: umetniki bi bili, ali je doba sedaj umetnosti neugodna, v praktičnem našem veku cenijo se stroji bolj nego li umetnost...

Plačaj 15 centezimov in videl bodeš najdivnejši razgled sé stolpa sv. Marka. Vse mesto leži pod tabo kakor v snu, hiša pri hiši, malo više, malo niže, da se ti dozdeva, kakor bi bilo le eno poslopje in si ne moreš predstaviti ulic po mokrem in suhem tam vmes, po katerih je vendar toliko gibanja in življenja.

Izmed hiš pa molé v nebó svetli križi mnogih cer-

kvá. — Benetke imajo jih mnogo —, ki pričajo, da so bili Benečani enkrat bolj pobožni nego sedaj. Pod tabo je krasni Markov trg, po katerem se pomikajo ljudje vsi majhni kakor otroci in se golobje, ki sedajo na ramo ali roko tujcem, ki jim dajo zrna, zde male ptičice ali se celó ne vidijo. Krog in krog v nedogledno daljavo sega pa morje v vsi svoji krasoti; tam Lido, tam pokopališče na otoku, tam Giudecca, dlje tam razni, mali, komaj vidni otoki in še dlje tam v jutranji megli zavita zemlja sé svojimi hribi, dolinami, griči in gorami...

Hočete na „Torre dell' orologio?“ vpraša naš voditelj. Čemu? Oni stolp je pravi pritlikovec nasproti tej visočini!

„Ali veste kaj se pripoveduje o oni le uri? Urar, ki jo je naredil, napravil jo je tako dovršeno in čudno, da bi ne bilo treba je nikdar naviti. Benečanje bojé se, da bi kje drugod ne napravil enake, obsodili so ga v smrt. Predno ga umoré, pravi nesrečni urar: „Dovolite mi, da popravim, ker sem nekaj pozabil“. Ko so mu dovolili, skazil je uro in nihče je ne more več popraviti“. Sé zvonika, na katerega se pride po ozkem lahko vzdigajočem se hodniku, pogledali smo še enkrat ono osodepolno uro, ozrli se tja na svinčeni vzbok v doževi palači, na ozki „canal“ pod „Ponte dei sospiri“ ter si mislili: Bog ve, se je li spekel, ali je zmrznil v svinčenih sobah ali se je v vrečo zavil potopil v ozkem kanalu ali je njegova kri štrknila pod rabeljnovim mečem tam gori v oni mali, mali, ozki sobici, kjer je za kri bil napravljene krvovod, katerega smo danes videli...

5. II Lido.

Vsakih deset minut prižvižga in odžvižga parnik ob Rivi, iz katerega se izkrcavajo ali vkrcavajo najrazličnejši potniki domači in tuji hoté na Lido, ali vračaje se od tam.

Kakor procesija stojé pri sami ladiji, pod lopo, na mostu tja po Rivi nestrpno čakajoči, kdaj jim bode možno vstopiti. Kdor je med zadnjimi, ne more upati, da se odpelje sedaj, pač pa bode z drugim parnikom med prvimi. Najrazličnejša zmes zbere se ti v teh ladijah, mati s tremi, štirimi otroci vsak sé svojo južinico, ki gredo iskat ali utrjevati svoje zdravje v kopel; stari ljudje hočejo in upajo podaljšati si v oni vodi življenje za par let; dekleta lepa, živahna vesela, brezskrbna hočejo videti ali voziti se celó sé svojim izvoljencem, mladeniči gledat in občudovat lepe obraze, krasne rasti; tujec pa, tujec navžiti se prijetne, mirne, kratke vožnje za tem pa videti oni Lidov raj zelen, hladen vedno svež, kakor bi se i on kopal v čistih, vodah, ki ga obkrožajo. Ukusno zidane vile a vendar male, med zelenjem skrite gostilne kažejo, da posestniki ne maraja rušiti naravine lepote, ne kosati se ž njo. Od luke, kjer se izkrcavajo ljudje kratko pot do kopelj vozi tramway s konji, kar priča, kako ljubijo Benečani ugodnost.

Urejeno je vse takó lepó, da se lahko pride se zaprtimi očmi do svrhe. Pri vkrcanju dobi se za mal denar šest listkov za vožnjo po morji tja in nazaj, za tramway